

မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ (၂၀၁၆-၂၀၁၇) နှစ်ပတ်လည်
မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေးတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး
ပြောကြားခဲ့သည့်မိန့်ခွန်း ကောက်နုတ်ချက်

သူနာပြုတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်

၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၆)ရက်

- ပထမဦးဆုံးအနေနဲ့ ပြောချင်တာကတော့ မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ကြီးအနေနဲ့ မြောက်များစွာသော ဆွေးနွေးပွဲ (seminar) တွေ၊ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ (symposium) တွေ လုပ်ထားပါတယ်။ အဲဒီဆွေးနွေးပွဲတွေ၊ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွေမှာ ဆရာကြီးများအနေနဲ့ တင်ပြ ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်တဲ့အရာတွေကလည်း အလွန်ကောင်းပါတယ်။
- ဒါတွေကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အလွယ်တကူ မပျောက်ပျက်သွားစေချင်ပါဘူး။ တင်ပြချက် (presentation) တွေလုပ်တဲ့ နောက်ခံအကြောင်းအရာ (background document) တွေရှိ တယ်၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်တဲ့ အကြောင်းအရာ (working document) တွေရှိပါတယ်။ ဒါတွေကိုကျွန်တော်တို့ တစ်နေရာတည်းမှာစုစည်းဖို့ လုပ်ရပါမယ်၊ အလွယ်ဆုံးကတော့ ကျွန်တော်တို့ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနရဲ့ အင်တာနက်စာမျက်နှာ (website) ရှိပါတယ်။
- ရှေ့ဆုံးမှာ A ကနေပြီးတော့ Z အထိရှိပါတယ်။ သူ့သက်ဆိုင်ရာအကြောင်းအရာမှာ အဲဒီဟာ တွေကို ထည့်စေချင်ပါတယ်။ ဆိုလိုတာက ဆရာကြီးများရဲ့ပညာကို ဒီနေရာကနေ ဖြန့်ဝေ စေချင်ပါတယ်။ သို့သော် ဒီပညာရပ်များသည် တစ်ပြည်လုံးမှာရှိတဲ့ မြစ်ကြီးနားက ဆရာတွေ၊ ဘားအံက ဆရာတွေ၊ မြစ်ကြီးနားက ကုသရေးဆိုင်ရာ၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဆရာဝန် တွေ၊ ဘားအံက ကုသရေးဆိုင်ရာ၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဆရာဝန်တွေ အကုန်လုံးသိမှသာ လျှင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ တိုးတက်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဒီအစည်းအဝေးတက်ရောက်တဲ့ တစ်စုတစ်ဖွဲ့တည်း သိလို့မရပါဘူး၊ သက်ဆိုင်သူ အကုန်လုံး သိရပါမယ်။ ဆိုလိုတာက (everybody must be put on board / everybody must be on the same wavelength) ဖြစ်အောင်လုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ထည့်တဲ့အခါမှာလည်း ထည့်တဲ့ လူတိုင်းက (draft) ဆိုတဲ့စာလုံးလေးကို ထည့်ပေးပါ၊ ဥပမာ- ဒီတင်ပြချက် (presentation) က

(seminar) မှာပြောပါတယ်။ ခေါင်းစဉ်မှာ (draft power point presentation) ဖြစ်တဲ့အတွက် မှားပေမယ့် အမှားကိုလက်ခံပါတယ်။

- ဒါ့အပြင် power point presentation တွေမှာ references တွေထည့်လိုက်ရင် အလွန်ကောင်း မှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ကုသရေးအပိုင်း၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအပိုင်းတွင်လည်း ပညာရှင်တွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဒီပညာရှင်တွေအားလုံးဟာ အခုလို တင်ပြချက်တွေကို ဖတ်လိုက်တာနဲ့အကုန်လုံး စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လုပ်ဆောင်နိုင်မှုစွမ်းရည်က အကုန်မြင့်တက် သွားပါမယ်၊ အဲဒါလေးတစ်ချက်ကိုတော့ ကျွန်တော်အနေနဲ့ အကြံပြုလိုပါတယ်။
- နောက်တစ်ချက်က ခုနကကျွန်တော်ပြောခဲ့သလို မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ရဲ့ လုပ်ငန်းတွေ ဟာ အလွန်အလွန်ကောင်းပါတယ်။ အလွန်ကောင်းသော်ငြားလည်း "ပိုပြီးတိုးတက်နိုင်မယ့် အခွင့်အလမ်းက နေရာတိုင်းမှာရှိပါတယ်"၊ "There is always room for improvement" ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတဲ့အခါကျတော့ အခြေအနေအချိန်အခါက ပြောင်းနေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က ဒီအချိန်မှာကောင်းသော်လည်း နောင်တစ်ချိန်မှာ ဒီပုံစံအတိုင်း ကျွန်တော်တို့ လုပ်လို့မရပါဘူး။
- ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က လွန်ခဲ့တဲ့(၃)လခန့်က စီမံကိန်းကော်မရှင် အစည်းအဝေးမှာ ပြောပါတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ်တွေ၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတွေ အကုန်တက်ရပါ တယ်။ သူကဘာပြောလဲဆိုတော့ ပြဿနာဖြေရှင်းရာမှာ ချဉ်းကပ်ပုံချဉ်းကပ်နည်းတွေကို အရင် လုပ်တဲ့ပုံစံအတိုင်း လုပ်လို့မရတော့ပါဘူး၊ approaches to solve the problem, approaches to overcome the challenges, obstacles or constraint တွေကို အရင်လုပ်တဲ့ပုံစံအတိုင်း မလုပ်ပါနဲ့။ ပြဿနာရဲ့ဘေးမှာရှိနေတဲ့အရာတွေ အကုန်လုံးပြောင်းလဲနေတဲ့အတွက် မိမိတို့ရဲ့ ချဉ်းကပ်ပုံချဉ်းကပ်နည်း approaches which we are going to select to apply ကို ပြောင်းသင့်ရင်ပြောင်းရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဒီလိုအခြေအနေအချိန်အခါအရ ပြောင်းနိုင်တယ်ဆိုတဲ့အခါကျတော့ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ဘာသွားတွေ့လဲဆိုတော့ ဒီမြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ ဖွဲ့ထားတာက(၁၈)နှစ်ရှိပါပြီ၊ (၁၈)နှစ် ရှိပြီးဆိုတဲ့အခါကျတော့ အရင်တုန်းကချထားတဲ့ အဓိကရည်ရွယ်ချက် (၅)ခုရှိပါတယ်။ ဒီ (၅)ခု ဟာလည်းပဲ ယခုအခြေအနေအချိန်အခါမှာ ဟုတ်သေးလား၊ ဆရာတို့ ကျေနပ်လား/မကျေနပ်

ဘူးလား၊ ဆရာတို့ကျေနပ်ရင်ဆက်လုပ်ပါ။ ဆရာတို့ မကျေနပ်သေးဘူးဆိုရင် ဒီအချက်တွေကို မွမ်းမံချင်တယ်။ မလိုတာတွေ ဖယ်ထုတ်ချင်တယ်ဆိုရင်လုပ်ပါ။ ပိုပြီးထိရောက်မှာဖြစ်ပါတယ်။

- နောက်တစ်ချက်က ကျွန်တော်ပြန်ကြည့်စေချင်တာက (၁၈)နှစ်အတွင်းမှာ ရည်ရွယ်ချက် (၅)ခု အနက် တစ်ခုချင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့အနေနဲ့ ဘာတွေလုပ်ထားလဲဆိုတော့ ရည်ရွယ်ချက်(၁)မှာ (က)ကနေ (င)အထိရှိတယ်ဆိုရင် (က)ကိုရရှိအောင်လုပ်ရတာက တစ်ခုပဲ ရှိပါတယ်။ (ဂ)ကိုကျတော့ (၁၅)ခုဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကိုပြန်ကြည့်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဒီရည်ရွယ်ချက် (၅)ခုနဲ့ ဆရာတို့ ဒီ(၁၈)နှစ်အတွင်းမှာလုပ်ထားတဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်တွေဟာ ဘယ်လို ရှိလဲဆိုတာ ပြန်ကြည့်ဖို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့အကြံပြုလိုပါတယ်။
- ဒီလိုပြန်ကြည့်ဖို့ ကုန်ကျစရိတ်လိုရင်လည်းပေးပါမယ်၊ ပြောပါ။ WHO funding နဲ့ Agreement for Performance of Work (APW) လုပ်လိုက်ပါ။ အဲဒါလေးကို ဆရာတို့ လုပ်ပေးစေချင်ပါတယ်။ ဆရာတို့အနေနဲ့ ရှေ့ဘာဆက်လုပ်မယ်၊ လက်ရှိရည်မှန်းချက်တွေ ကို ပြုပြင်မွမ်းမံမလား၊ မလိုအပ်တာတွေ ဖယ်ထုတ်မလား (do we need to modify these objectives? do we need to streamline the activities?) အဲဒီလိုဆိုတာကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှုလုပ်ခြင်း အဖြေထွက်လာ မှ ကျွန်တော်တို့ အသေးစိတ်ပြောင်းလို့ရပါမယ်။ ပြောင်းသင့်တယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက် တွေက ဒါကိုပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ပြီးမှ ကျွန်တော်တို့က သိနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- နောက်တစ်ချက်ကကျွန်တော့်အနေနဲ့ကတော့ မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ကြီးကို ကျန်းမာ ရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနရဲ့ အလွန်အားကောင်းတဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ လက်တစ်ဖက် (very strong technical arm) လို့ မြင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဝန်ကြီးဌာနဘက်ကလည်း ဒီ strong technical arm ကိုသုံးဖို့လိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တစ်ယောက်ထဲအတွက် မဟုတ်ပါဘူး။
- ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ပါမောက္ခချုပ်များ၊ ပါမောက္ခများ မိမိတို့ဝန်ကြီးဌာနဘက်ကနေပြီးတော့ ဘယ်လိုသုံးနိုင်မယ်ဆိုတာ စဉ်းစားဖို့လိုပါတယ်။ မြန်မာ နိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့မှာပါတဲ့ လူတွေတစ်ဝက်ခန့်က လက်ရှိဝန်ထမ်း (in service) တွေလည်း ပါတာတွေရှိပါတယ်။ အငြိမ်းစားဝန်ထမ်း(retired) တွေလည်းရှိပါတယ်။
- အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တွေကို မှာကြားလိုပါတယ်။ ဒီမြန်မာနိုင်ငံ ဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ကြီးကနေ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ စာတမ်းဖတ်ပွဲရဲ့ အစီရင်ခံစာတွေ၊ မှတ်တမ်း တွေမှာ အလွန်ကောင်းသော အကြံပြုထောက်ခံချက်တွေပါတယ်။ ဒါတွေကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့

စီမံချက်ရေးဆွဲတဲ့အခါမျိုးမှာ လုံးဝအသုံးပြုရပါမယ်၊ မသုံးလို့ရှိရင် အဓိပ္ပါယ်မရှိပါဘူး၊ အလွန် တန်ဖိုးရှိတဲ့အရာတွေဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဘာကုန်ကျစရိတ်မှမလိုပါဘူး။ နိုင်ငံခြားမှာ ဆိုရင် ဒီလိုဟာမျိုးထုတ်ဖို့ဆိုတာ အလွန်ဈေးကြီးပါတယ်။

- မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ကကျင်းပတဲ့ စာတမ်းဖတ်ပွဲတွေ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွေဆိုတာ အခမဲ့တက်လို့ရပါတယ်။ နိုင်ငံခြားမှာဆိုရင် အခမဲ့တက်လို့မရပါဘူး၊ ဒေါ်လာ(၅၀-၁၀၀)ပေးပြီးမှ တက်ရတာတွေရှိပါတယ်။ ဒီလိုအခမဲ့တက်လို့ရတာတောင် ကျွန်တော်တို့လူတွေ ဘယ်လိုတက် ကြပါမလဲ၊ တက်လို့ရအောင် ဆရာတို့စဉ်းစားပေးပါ။ "How we should try to increase the number of participants in symposium" ကို ဆရာတို့စဉ်းစားပါ။ ကျွန်တော်တို့ဘက်က ဘာလုပ်ပေးရမလဲ တက်ရောက်ဖို့ကို စာနဲ့လွှတ်ပေးဖို့၊ လိုအပ်ရင် လွှတ်ပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။
- နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ၊ စာတမ်းဖတ်ပွဲတွေကို ဘယ်သူတွေကို တက်စေချင်ပါသလဲ၊ ဆရာတို့ တက် ရောက်စေချင်တဲ့လူတွေကို ကျွန်တော်တို့က တရားဝင်ရုံးစာထုတ်ပေးပြီး တက်ခိုင်းပါမယ်။ ဒါမှသာလျှင် ဆရာတို့ ဆွေးနွေးကြတာတွေကို ကျွန်တော်တို့ဘက်ကလူတွေ သိပြီး စီမံချက် ရေးရာမှာ၊ မဟာဗျူဟာချမှတ်ရာမှာ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း (planning, strategy development, intervention prioritization) တွေမှာ ကျွန်တော်တို့သုံးပါမယ်။ ဆရာ တို့ ဆွေးနွေးချက်တွေမှာ အလွန်ကောင်းတာတွေရှိပေမယ့် အမှန်အတိုင်းပြောရရင် ကျွန်တော် တို့ဘက်က သိပ်မသုံးဖြစ်သေးပါဘူး။
- ဒီအစည်းအဝေးပြီးရင် ဒီအစည်းအဝေးရဲ့အစီရင်ခံစာကို ကျွန်တော်ပြန်ကြည့် (quick review လုပ်) ပါမယ်။ အစီရင်ခံစာတွေထဲမှာ ပါတာတွေကို ကျွန်တော်ကြည့်ပြီး တာဝန်တွေခွဲပေးမှာဖြစ်ပါ တယ်။ ဒီနှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှာ ဆရာကြီးများက ဘာအကြံတွေ၊ ဘယ်လိုတာဝန်တွေပေးထားလဲ ဆိုတာ ကြည့်ပြီး တာဝန်တွေခွဲဝေပေးပါမယ်။ ဒါမှသာလျှင် ကျွန်တော်တို့ အကျိုးရှိမှာဖြစ်ပါ တယ်။
- မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ကို ကျွန်တော်တို့က *ad hoc* ပုံစံနဲ့ သင့်တင့်သလို ထောက်ပံ့ နေပါတယ်။ နောက်နှစ်မှာတော့ ပုံမှန်ဘဏ္ဍာငွေ (regular budget) ရဖို့ ပြောထားပါတယ်။ ပုံမှန် ဘဏ္ဍာငွေခေါင်းစဉ် (budget line) မှာ ပါမှသာ ခေါင်းစဉ်အလိုက် သုံးလို့လွယ်ပါမယ်။ နှစ်စဉ် ဘဏ္ဍာငွေကိစ္စနဲ့ ဆရာတို့ အလုပ်ရှုပ်ရသလို ကျွန်တော်တို့လည်း အလုပ်ရှုပ်ပါတယ်။

- နောက်နှစ် နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာငွေမှာ ဘယ်ခေါင်းစဉ်က ဘာထည့်မလဲ ညှိနှိုင်းပါမယ်။ အဲဒါကတော့ ကျွန်တော်ကျွမ်းကျင်တဲ့အရာမဟုတ်လို့ သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းတွေနဲ့ တိုင်ပင်ပြီး လိုအပ်တာတွေ လုပ်ပေးပါမယ်ဆိုတာကို ပြောကြားလိုပါတယ်။
- ဒီအစီရင်ခံစာတွေကို ပြန်လည်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းလုပ်တာတွေကိုတော့ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တွေကို မလုပ်ခိုင်းပါဘူး။ သူတို့က အလွန်အလုပ်များတဲ့အတွက် ဆောင်ရွက်ရမယ့် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန် (guideline) ဆွဲပေးပြီး သူ့အောက်မှာရှိတဲ့ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တွေကိုသာ တာဝန်ပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များက ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကို ပြန်လည်အစီရင်ခံပါမယ်။ အခုနှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှာ တွေ့ရှိချက်တွေက မြေကြီးထဲမှာမြုပ်နေတဲ့ စိန်၊ ရွှေ၊ ရတနာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီရတနာတွေကို တူးမယ့်တာဝန်က ကျွန်တော်တို့တာဝန်ပါ။ ဒီတာဝန်တွေကို ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တွေ ဦးဆောင်ပါမယ်။ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်တွေအသီးသီးပေးပြီးတော့ တူးခိုင်းပါမယ်။ တူးပြီးထွက်လာတဲ့ကျောက်တွေကို ဘယ်လိုသွေးမလဲ၊ ဒီပုံစံနဲ့ လုပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဆရာတို့ဆေးပညာရှင်ကြီးတွေအနေနဲ့ကလည်း ကျွန်တော်တို့ဘက်က ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တွေကိုပြောပါ။ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တွေ တိုင်ပင်ပြီးတော့ မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ ဘယ်လိုအကြောင်းအရာမျိုးကို စာတမ်းဖတ်ပွဲ၊ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲလုပ်ခိုင်းမလဲ၊ တင်ပြပေးပါ။ အပြင်းအထန်ဆွေးနွေးခြင်း (brainstorming) လုပ်ခိုင်းပါ။ MAMS ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာနေဝင်းတို့ဆီကို ကျွန်တော်တို့ တရားဝင်ပို့ပါမယ်။ ကျွန်တော်ဒီအပတ်မှာ လုပ်ချင်တဲ့ခေါင်းစဉ်တွေ တောင်းထားပါမယ်။ ပြီးရင် ဆရာတို့ကို အကုန်လုံးပေးထားပါမယ်။ အဲဒီစာရင်းကိုကြည့်ပြီး ဆရာတို့ ကြိုက်တာကိုရွေးပြီး လုပ်ပေးစေချင်ပါတယ်။
- ကျွန်တော်တို့ဒီမှာရှိတဲ့ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တွေကိုလည်း လုပ်ပေးစေချင်တာကတော့ မြောက်များစွာသော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွေ၊ အစည်းအဝေးတွေမှာ မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်တွေကို မှီငြမ်းအားထားစရာ (resource person) အဖြစ်ထားပေး၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း သင်တန်းဆရာတွေအဖြစ် ဖိတ်နိုင်ပါတယ်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ resource person လုပ်တဲ့အတွက် ကုန်ကျစရိတ်တွေ ကျွန်တော်အကုန်ပေးပါမယ်။ အဲဒီထက်ပိုကောင်းမယ့် အစီအစဉ်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ရအောင်လုပ်ပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- ဆရာတို့ဟာ ကျွန်တော်တို့ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ဆောင်ရွက်မှုမှာ တတ်ကြွစွာ ပါဝင်စေချင်ပါတယ်။ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှာ ဝန်ထမ်းအရေအတွက် အကန့်အသတ်ရှိပြီး (finite number of professionals) အလုပ်ထွက်သွားတဲ့ သူတွေလည်း ရှိပါတယ်။ အဲဒီနေရာမှာ ဆရာတို့က ကြားဝင်ဖြည့်တဲ့အနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွေ၊ သင်တန်းတွေမှာ ဆရာတို့က လုပ်ပေးစေလိုပါတယ်။
- အခု ဒီနှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာဟာ အလွန်ကောင်းပါတယ်။ အဖွဲ့ဝင်များရဲ့ အမည်၊ ပညာအရည်အချင်း၊ ယခင်က တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ဌာန ဒါတွေကို ကျွန်တော်တို့ဘက်က စီမံချက်မန်နေဂျာအကုန်လုံး၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အကုန်လုံးက သိရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဆရာတို့အားလုံးသိတဲ့အတိုင်း ဟိုအရင်ခေတ်ကဆိုရင် လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးရာထူးရဖို့မလွယ်ပါဘူး။ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးဆိုတာ လုံးဝမရနိုင်တဲ့ အခြေအနေတွေရှိပါတယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ အသက်ငယ်ငယ်လေးတွေနဲ့ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တွေ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးတွေ ဖြစ်နေပါတယ်။
- ဒီအဖွဲ့ဝင်စာရင်းတွေကို မိတ္တူကူးပြီး စီမံချက်မန်နေဂျာများအားလုံးကို ပေးမယ့်အပြင် တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးတွေကိုလည်း အားလုံးပေးလိုက်ပါ့မယ်။ "Let them know we have this number of highly experienced professionals." ဒီလိုပညာရှင်တွေ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတယ်ဆိုတာ သိစေရန်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီစာရင်းကို ဖတ်လိုက်တာနဲ့တင် နိုင်ငံခြားဘာသာနဲ့သာ ရေးထားရင် ကျွန်တော်တို့မြန်မာတွေကို နိုင်ငံတကာက အထင်ကြီးလောက်ပါတယ်။ ဒီဆရာကြီးများကို ကျွန်တော်တို့မသုံးရင် ကျွန်တော်တို့ လုံးဝတာဝန်ကျေမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် ဒီဆရာကြီးတွေရဲ့အားကို ကျွန်တော်တို့ သုံးရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ရဲ့ ထူးခြားချက်က တပ်မတော်ဘက်က ပညာရှင်တွေလည်း ပါပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရှင်တွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် "we all are medical professional" အကုန်လုံး သုံးရပါမယ်။ ဒါမှသာလျှင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံက တိုးတက်မှာပါ။ တစ်ဆင့်ချင်းအနေနဲ့ အဲဒါတွေကိုကျွန်တော် လုပ်ပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- အဖွဲ့ကြီးရဲ့ ရည်မှန်းချက်၊ ရည်ရွယ်ချက်တွေကို တစ်ခုချင်းကို ပြန်လုပ်ပေးပါ။ ဘာတွေကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဘယ်လိုရလဒ်နဲ့ ဘယ်လိုအကျိုးကျေးဇူးရမလဲ၊ ဆရာတို့ကလည်း ပြင်သင့်

တာတွေကို ပြင်ပါမယ်။ အဲဒါတွေကို အလုံးစုံသုံးသပ်ပေးပါ။ ဒီရည်ရွယ်ချက်တွေကို ပြင်သင့်တာပြင်ပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ပြောင်းလဲလာတဲ့ အခြေအနေအချိန်အခါနဲ့ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ဖို့လိုပါတယ်။ changing epidemiological situations, changing political situations, changing HRH situations/changing objectives of MoHS, and current National Health Plan. စသဖြင့်ရှိပါတယ်။

- ကုသရေးအပိုင်းမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုတွေဟာ ကျွန်တော်တို့အနီးမှာ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါတယ်။ နိုင်ငံတကာနဲ့ ယှဉ်ဖို့ဆိုရင် အနီးအနားနိုင်ငံတွေမှာ ဖြစ်နေတာတွေကို ကျွန်တော်တို့ သိရပါမယ်။ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ကြည့် လုပ်လို့မရပါဘူး။ သူများနိုင်ငံက ဘယ်လိုကောင်းတာတွေကို လုပ်ပါသလဲ၊ ကျွန်တော်တို့ကလည်း လုပ်သင့်တာရှိရင် လုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကျွန်တော်အမြဲပြောတဲ့စကားရှိပါတယ်။ "We did everything right. We did our best. But we failed. We have to sell our company to other company because we didn't observe what is happening around us." ဆိုလိုတာက အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံတွေမှာ လုပ်တာတွေကို ကျွန်တော်တို့ ပြန်လည်သုံးသပ်ဖို့လိုပါတယ်။ အဲဒီထဲက လိုတာတွေကိုယူပြီး မလိုတာတွေကို မယူပါဘူး။
- ကျွန်တော်တို့ အမျိုးသားကျန်းမာရေးစီမံကိန်းက ထူးခြားတဲ့မဟာဗျူဟာတွေ၊ ချဉ်းကပ်ပုံတွေနဲ့ သွားနေပါတယ်။ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဆိုလည်း ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပုံစံနဲ့၊ ကုသရေးဆိုလည်း ကုသရေးပုံစံနဲ့သွားနေပါတယ်။ ဒါတွေကို ဆရာတို့ကလည်း သိဖို့လိုပါတယ်။
- "Historical effect" နဲ့ "maturation effect" ဆိုတာရှိပါတယ်။ "historial effect" ဆိုတာက "because of changing historical perspective, we have to change"ပါ။ "maturation effect" ကတော့ ကျွန်တော်ဒီနေ့ ကျွန်တော့်ဦးနှောက်မှာ ဒီအသိဉာဏ်ရှိပြီးတော့ နောက်နေ့မှာ ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော့်အသိဉာဏ်က ပိုပြီးများလာပါမယ်။ ဒီဟာတွေကနေပြီးတော့ ပြောင်းကို ပြောင်းရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ရည်မှန်းချက်တွေဟာ ပြောင်းလဲလို့မရတဲ့ ရည်မှန်းချက်များ မဖြစ်ရပါဘူး။ ခေတ်နှင့်အညီ ပြောင်းလွယ်၊ ပြင်လွယ်တဲ့ ရည်မှန်းချက်များဖြစ်ရပါမယ်။ ဒါတွေကိုလည်း အေးအေးဆေးဆေး ဆရာတို့ပြန်လုပ်လို့ရပါတယ်။ ဆရာတို့ မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ရဲ့ အဖွဲ့ဝင်တွေအနေနဲ့

ကျွန်တော်တို့ စီမံချက်မန်နေဂျာများနဲ့ ပိုပြီးအပြန်အလှန်ထိတွေ့ဆောင်ရွက်မှု (interact) လုပ်စေချင်ပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာတွေကို ဖိတ်ကြားပြီး လုပ်စေလိုပါတယ်။

- "We will make the most out of what we have discussed, what we have said here." ဒီနေရာမှာ ဆွေးနွေးပြောကြားချက်တွေကို အတတ်နိုင်ဆုံး၊ အကျိုးအရှိဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်ချင်တာကိုတော့ ကျွန်တော်တို့က တာဝန်ခံပါတယ်။ ရှေ့ဆက်ပြီးလုပ်ပါမယ်။ လုပ်တဲ့အခါမှာ ဒီထဲမှာ ခေါင်းစဉ်တွေ အများကြီးပါတဲ့အခါကျတော့ တစ်ချို့ဟာတွေက ကျွန်တော်တို့ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနရဲ့ နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာငွေက သုံးလို့မရတာတွေရှိပါတယ်။
- ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းထားတဲ့စီမံချက် (၂၀၁၈-၂၀၁၉) "WHO collaborative program 2018-2019" မှာ ထည့်သွင်းရသလို UNICEF, UNFPA, World Bank, Asian Development Bank စသည်တို့နဲ့လုပ်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေလည်းရှိပြီး အဲဒီအထဲမှာ ထည့်ရပါမယ်။ ဘယ်ခေါင်းစဉ်တွေ၊ လုပ်ငန်းတွေထည့်မလဲဆိုတာ ကျွန်တော်တို့မသိပါဘူး။ ဘာတွေထည့်မလဲဆိုတာ သိလို့ကတော့ ကျွန်တော်တို့မှာရှိတဲ့ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တွေက ဆရာတို့ စဉ်းစားထားတဲ့အချက်တွေကို လုပ်ငန်း (activity) အနေနဲ့ထည့်လိုက်ရင် အဆင်ပြေမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကျွန်တော်တို့ဆီမှာက လုပ်ငန်းတွေကို ဟင်းလျာစာရင်းလုပ်သလို (complete recipe) လုပ်ရပါတယ်။ အဲဒါလုပ်တဲ့အခါ ကျွန်တော်တို့က အချင်းချင်း အပြင်းအထန်ဆွေးနွေးခြင်း (brainstorm) လုပ်နေရပါတယ်။ ဥပမာ- ဒီမှာက ပြီးပြီးသားဟင်းလျာစာရင်းလို လုပ်ငန်းခေါင်းစဉ်တွေရှိနေတဲ့အတွက် ဒီဟင်းကိုချက်စားဖို့ရာ ကျွန်တော်တို့တာဝန်ပါပဲ။ တစ်ချို့ဟင်းကတော့ အင်ပေါ့ရင် ဆားထည့်၊ ငရုတ်သီးစပ်ချင်ရင် ငရုတ်သီးထည့် ကျွန်တော်တို့ လုပ်တတ်ပါတယ်။ အဲဒါကို ကျွန်တော်တို့လုပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- မွမ်းမံပြင်ဆင်သင့်တာတွေ ပြင်ဆင်ပြီးလုပ်ပါမယ်။ ဒီလိုကောင်းတဲ့အရာကြီးကို ကျွန်တော်တို့က သိပ်ပြီးအလေးအနက်ထားတတ်ကြပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ဘက်က စီမံချက်မန်နေဂျာတွေကလည်း သူတို့ဟာနဲ့သူတို့ လုံးလည်ချာလည်လိုက်နေပါတယ်။ ဒီလိုဖြစ်လာအောင် လုပ်လို့မရသေးပါဘူး။ ဒါကြောင့် စီမံချက်မန်နေဂျာတွေကို ဒီလိုလုပ်ကြဖို့စာလေးထုတ်ပြီး ဒါကိုလုပ်ဖို့ ကျွန်တော်ပြောပါမယ်။ WHO program တွေကို ကျွန်တော်တို့ လောလောဆယ်တော့ ပြောင်း

လို့မရသေးပါဘူး။ တကယ့်တကယ်တော့ WHO ဘတ်ဂျက်သည် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ဘတ်ဂျက်ပါ။ ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်မလဲဆိုတာ ပြောပြီးတောင်းရင် ပေးကိုပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။

- WHO ကပေးထားတာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၆)သန်းမကပါဘူး။ (၆)သန်းဆိုတာ ပုံမှန်ရတဲ့ regular budget ပါ။ ကျန်တာတွေ အများကြီးရှိပါသေးတယ်။ ဒါတွေကို ကျွန်တော်တို့ သုံးရပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံက ဖြစ်နေတာက ဘတ်ဂျက်တွေကများပြီး သိပ်မသုံးနိုင်ပါဘူး။ သုံးဖို့ကို စနစ်တကျနဲ့ အလေအလွင့်မရှိအောင် သုံးပါမယ်။ သုံးတဲ့အခါမှာ ဆရာတို့ပြောထား၊ အကြံပြုထားတဲ့အတိုင်း သုံးမှာဖြစ်ပါတယ်။
- အခြေခံကျန်းမာရေးတက္ကသိုလ်(မကွေး)ကို ကျွန်တော်သွားကြည့်တဲ့အခါကျတော့ စာကြည့်တိုက်က တော်တော်လေးမြင့်တင်ဖို့ လိုနေပါတယ်။ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးတက္ကသိုလ်မှာဆို ကျွန်တော်စာအုပ်တွေ ပေးထားပါတယ်။ အရင်တစ်ပတ်ကလည်း WHO ကပေးတဲ့စာအုပ်တွေ (၃၀)လောက် အကုန်ပေးလိုက်ပါပြီ။ ဆေးတက္ကသိုလ်များရဲ့ ကာကွယ်ရေးနှင့်လူမှုရေးဆေးပညာဌာနတွေလည်း ပါပါတယ်။
- အကုန်လုံးသိအောင် ဒီစာအုပ်တွေ ဒီမှာရှိတယ်ဆိုတာကို list တွေ၊ contents တွေပါ ပေးထားပါတယ်။ အခြေခံကျန်းမာရေးတက္ကသိုလ်ကို သွားကြည့်တဲ့အခါမှာလည်း စာအုပ်တွေက ဖုန်တွေလည်းတက်နေပါတယ်။ ကျန်းမာရေးလူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဦးစီးဌာနက ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နဲ့ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးတို့က ကြီးကြပ်ပေးပါ။
- ကျွန်တော် ကြုံတုန်းတစ်ခုပြောပြချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ (၁၀)တန်းအတူတူတက်ခဲ့တဲ့ သူငယ်ချင်းဟာ အခုအလွန်ချမ်းသာတဲ့ သူဌေးကြီးတစ်ဦးဖြစ်နေပါတယ်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ သူ့ရဲ့လုပ်ငန်းပေါင်း (၁,၀၀၀) ကျော်ရှိပါတယ်။ ဆေးတက္ကသိုလ်များကိုလည်း လာဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ စာကြည့်တိုက်တွေကို ကျောင်းသားအများစုကမသုံးပါဘူး။ နောက် (၂)ပတ်လောက်နေရင် သူလာပါမယ်။ သူလာတဲ့အခါ ကျွန်တော်တို့ ပါမောက္ခချုပ်တွေ၊ ဒုတိယပါမောက္ခချုပ်တွေနဲ့တွေ့ပြီး သူ့ဘက်က ဘာတွေလုပ်ပေးလို့ရလဲ၊ သူက လုံးဝဈေးလျော့ပြီး လုပ်လို့ရတာ အကုန်လုပ်ပေးပါမယ်။ သူ့စာကြည့်တိုက်တွေမှာ နောက်ဆုံး ပေါ်အချက်အလက်တွေ၊ စာအုပ်စာတမ်းတွေ အကုန် download လုပ်လို့ရပါတယ်။
- ကျွန်တော်နောက်မှ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်နဲ့ ညှိနှိုင်းပြီး စာရင်းတွေ ပေးလိုက်ပါမယ်။ သူလာတဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုလုပ်လို့ရတယ်ဆိုတာကို ရှင်းပြပါမယ်။ ကုန်ကျစရိတ်အနေနဲ့ကတော့ နည်းနည်း

ပေးရမှာဖြစ်ပြီး ပေးရကျိုးနပ်ပါလိမ့်မယ်။ သူကပြောပါတယ် ကျွန်တော်တို့ စာကြည့်တိုက်တွေ သွားကြည့်တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းတွေက စာကြည့်တိုက်တွေမှာ လူတောင်မရှိပါဘူး တဲ့။ သူက ထိုင်းမှာနေပါတယ်၊ ထိုင်းကစာကြည့်တိုက်တွေမှာ ကျောင်းသားတွေနဲ့ပြည့်နေပါတယ်။ အဲဒါတွေကို ဆရာတို့က အကြံဉာဏ်ပေးပါ။ စာကြည့်တိုက်ကို ပိုမိုအသုံးပြုလာဖို့ ဘယ်လိုလုပ်ရင် ကောင်းမလဲဆိုတာကိုပြောစေလိုပါတယ်။

- အဓိကကတော့ သင်ကြားပုံနည်းစနစ် (teaching methods) ဖြစ်ပါတယ်။ အချိန်နည်းနည်းလေး သင်ပြီး များများဆွေးနွေးပါ။ ဆရာတို့ကလည်း အကြံဉာဏ်ပေးပါ။ စာကြည့်တိုက် အသုံးပြုတာ ကိုမြှင့်တင်ဖို့နဲ့ စာဖတ်တဲ့ ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တက်လာဖို့ "We need to promote the use of library and promote the reading culture." ဘာအတွက် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲဆိုတာ စဉ်းစားပေးပါ။ ဒါမှသာ ကျွန်တော်တို့ တိုးတက်ပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ တိုးတက်ဖို့ဆိုရင် "ရှုထောင့်ပေါင်းစုံ၊ နည်းလမ်းပေါင်းစုံ၊ ဘက်ပေါင်းစုံ" "multi-pronged approach, multi-domain, multi-disciplinary approach" နှင့် စဉ်းစားပြီးလုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- နေ့လည်စာစားတဲ့အချိန်မှာ စာဖတ်တာတို့၊ ဆွေးနွေးဖလှယ်တာတို့ (lunch time seminar) လုပ်ပေးစေချင်ပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာပါမောက္ခချုပ်တွေက မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့နဲ့ သွားရောက်ညှိနှိုင်းပြီးတော့ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတဲ့ အကြောင်းအရာကို (lunch time seminar) လုပ်ပေးစေချင်ပါတယ်။
- နောက်တစ်ချက်က ဒီထွက်လာတဲ့အစီရင်ခံစာကိုလည်း ပြန်ပြီးတော့ လေ့လာဆန်းစစ်မှုလုပ်၊ သုတေသနပြန်လုပ်လို့ရပါတယ်။ ထုတ်တဲ့စာအုပ်တွေက ကျေနပ်ဖွယ်ရှိလား/မရှိဘူးလား အစရှိ သဖြင့် အဲဒါတွေလုပ်စေချင်ပါတယ်။ ဆရာတို့အရင်တုန်းက နှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှာလုပ်တဲ့ power point တွေကို email မှာ attached လုပ်ပြီးပို့ပေးပါတယ်။ နောက်ဆုံး နှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှာတော့ email attached ဖိုင်မတွေ့ပါဘူး၊ အဲဒါကိုတော့ attached မလုပ်တောင် အင်တာနက်စာမျက်နှာ မှာ တင်လိုက်လို့ရှိရင် ပိုကောင်းပါတယ်။
- အစီရင်ခံစာဖြန့်ဝေတဲ့စာရင်းကိုလည်း ပြန်ပြီးတော့ ကြည့်စေလိုပါတယ်။ ဖြန့်ဝေတဲ့စာရင်းက သင့်တော်သလား၊ မသင့်တော်ဘူးလားဆိုတာ၊ ဖြစ်ရင်တော့ ဆက်လုပ်မယ်၊ မဖြစ်ရင်တော့ ထပ်တိုးမယ်၊ အဲဒါလေးတွေကို လုပ်စေချင်ပါတယ်။ အစီရင်ခံစာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စစ်တမ်း တစ်ခု ကောက်စေလိုပါတယ်။ ဒီအစီရင်ခံစာရဲ့အသုံးဝင်မှု၊ ရှင်းလင်းမှု၊ ထုတ်ဝေပုံထုတ်ဝေ

နည်း" တွေက "utility of this proceeding, clearness of this proceeding and the way they produce proceedings" က ရှင်းလင်းဆိုတာကို လုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

- ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်က ကာကွယ်ဆေးထိုး စီမံချက်ကလေးမသိဘူး၊ သုတေသနအစီရင်ခံစာပေးတာ ကောင်းပါတယ်။ အဲဒီမှာခေါင်းစဉ်လေးတွေရဲ့ အရောင်လေးတွေကို အပြာရောင်လေးတွေ ပြောင်းထားပါတယ်။ အစီရင်ခံစာကို ကြည့်လိုက်တာနဲ့ သူ့ရဲ့ခေါင်းစဉ်ကြီးနဲ့ ခေါင်းစဉ်ငယ်ကို တန်းပြီးမြင်နေရပါတယ်။ ရိုးရိုးပဲရေးထားတဲ့အခါကျတော့ ရောင်စုံနဲ့ မင်ပြန်တာ (highlight) ပြန်လုပ်နေရပါတယ်။
- ဒီအစီရင်ခံစာတွေက အလွန်ကောင်းတဲ့အတွက် ဒီထက်ပိုကောင်းတဲ့ အရည်အသွေးပြည့်ဝတဲ့ စာရွက်နဲ့ထုတ်ဖို့ ဆရာတို့နည်းနည်းလေး စဉ်းစားပေးပါ။ ကျွန်တော်တို့ ပိုက်ဆံလည်းပေးပါ မယ်။ သူ့ရဲ့စာသားတွေက ကောင်းတာမကောင်းတာထက် အစီရင်ခံစာက လှမှ၊ ကြီးမှ၊ ဆွဲဆောင်မှုရှိမှ လူတွေကဖတ်ပါတယ်။ ဒီလိုကောင်းတဲ့ အစီရင်ခံစာကို ဒီလောက်နဲ့ ကျွန်တော် တို့က မကျေနပ်ချင်ပါဘူး။ ဒီထက်ကောင်းအောင် စာရွက်တွေကအစ၊ စာအထားအသိုနေရာ ချတာကအဆုံး ပိုကောင်းအောင် ဆရာတို့ အကုန်လုပ်ပေးစေလိုပါတယ်။
- မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့က ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ပုံရိပ် (image) လည်းဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရဲ့ နံပါတ် (၁)အဆင့်လောက်ရှိပါတယ်။ ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာမှာလည်း အဆင့်မြင့်အဖွဲ့ကြီးဖြစ်တဲ့ အတွက် အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ ဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု အင်အားသည် မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒါကိုအားလုံးက သိဖို့လိုပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ကို သာမန်ရိုးရိုးအဖွဲ့လေးတစ်ဖွဲ့လို လုပ်လို့မရပါဘူး။
- ပါဝင်တဲ့လူတွေက ထိပ်သီးပုဂ္ဂိုလ်တွေ (the cream of the top) ပါနေတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအဖွဲ့ ကြီးကို ဘယ်လိုမြှောက်စားရမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့တာဝန်ပါ။ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်တို့နဲ့ တိုင်ပင်ပြီးတော့လုပ်ပါမယ်၊ ရှေ့တန်းတင်ပေးပါမယ်။ ကျွန်တော် တို့ရဲ့အင်အားက မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ပဲဆိုတာကို သိတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့လုပ် ပါမယ်။ ဆရာတို့အနေနဲ့ကတော့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးတို့၊ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့တို့က အသေအချာ စဉ်းစားပြီး ပြန်လုပ်ပေးစေလိုပါတယ်။
- မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ကြီးအနေနဲ့ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနကို ဘယ်လို နေရာက ဘယ်လိုအထောက်အကူပေးနိုင်မလဲ၊ ဆေးနှင့်ဆေးနှီးနွယ်တက္ကသိုလ်တွေကို ဘယ်လို

အထောက်အကူပေးနိုင်မလဲ "What should be the role of MAMS in supporting MoHS? What should be the role of MAMS to support Universities?" ဘာတွေလုပ်ချင်လဲ၊ ဆရာတို့ စဉ်းစားပေးစေလိုပါတယ်။

- သူနာပြုတက္ကသိုလ်မှာ သူနာပြုသင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို မွမ်းမံခြင်းလုပ်ပြီးပါပြီ၊ လုပ်ပြီးတဲ့အခါ မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့က ဘယ်လောက်ပါသလဲ၊ ဒီမှာ သူနာပြုပိုင်းကပါသလား၊ အမှန်ကပါရပါမယ်၊ ကျွန်တော်ကတော့ တွေးမိတာကို ပြောကြားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။
- နှီးနှောဖလှယ်ပွဲခေါင်းစဉ်တွေကို ပြန်ကြည့်တဲ့အခါမှာ အလွန်ကောင်းပါတယ်။ ကျင့်ဝတ်နဲ့ပတ်သက်တာရော၊ သုတေသနရော တော်တော်ကိုကောင်းတယ်၊ အဲဒါတွေ လုံးဝမပျောက်ပျက်စေချင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာဖြစ်နေတာက အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုကို သေချာလုပ်၊ သေချာဆွေးနွေးပြီး အစီရင်ခံစာထွက်ပါတယ်၊ ပြီးရင် ပြန်မကြည့်တော့ပါဘူး။ အဲဒီလိုဖြစ်နေတဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကို ကျွန်တော်တို့ ပြောင်းဖို့လိုပါတယ်။
- အဲဒီတော့ မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့မှာလည်း ပြန်ကြည့်ပါ။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း တစ်လှည့်ပြန်လှည့်ကြည့်လိုက်ပါမယ်။ ဆရာတို့ပေးတဲ့အကြံပြုချက်တွေ၊ ထောက်ခံချက်အရ ကျွန်တော်တို့တွေလုပ်လား၊ ကျွန်တော်တို့မလုပ်သေးဘူးဆိုရင် ရှေ့လာမယ့်စီမံချက်တွေ ရေးဆွဲရာမှာ ဒါတွေကို ကောင်းကောင်းသုံးရမယ်။ ပြန်ပြီးတော့ အစီရင်ခံစာတွေကို ကောက်နုတ်ချက်တွေထုတ်လိုက်ပါမယ်။ အမျိုးအစား၊ တက္ကသိုလ်အလိုက်ပြန်လုပ်ပြီး ထုတ်လိုက်ပါမယ်၊ ထုတ်ပြီးရင် စီမံချက်မန်နေဂျာအသီးသီးကို ပေးလိုက်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ကို နှီးနှောဖလှယ်ပွဲနဲ့ စာတမ်းဖတ်ပွဲတင်မကပါ၊ စကားရည်လှပွဲများလည်း လုပ်စေချင်ပါတယ်။ ခေါင်းစဉ်တစ်ခုကို ဆရာတို့ မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့မှ အချင်းချင်း အားသာချက်၊ အားနည်းချက်ကို စကားရည်လှပွဲများ ဆွေးနွေးသလိုလုပ်ပေးပါ။ ဥပမာ- နှစ်စဉ်ကျင်းပတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဆေးသုတေသနညီလာခံ (Myanmar Medical Research Congress) ဟာ အကျိုးရှိသလား၊ မရှိဘူးလား၊ အကျိုးရှိတာတော့ သေချာပါတယ်။ အကျိုးမရှိဘူးလို့ပြောတဲ့ဘက်က လူတွေက အဆိုပြုချက်ကောင်းကောင်း တင်ပြပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ခွဲပြီး စကားရည်လှပွဲလေးလုပ်ပါ။ လုပ်တဲ့အခါမှာ ထပ်ထည့်တဲ့အနေနဲ့ ကျောင်းသားတွေပါထည့်လို့ရတယ်။ စကားရည်လှပွဲတွေကို များများလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ဆရာတို့က အကြံဉာဏ်သစ်တွေ၊ တွေးခေါ်ပုံအသစ်တွေ၊ ဖောက်ထွက်တွေးခေါ်ခြင်းတွေရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့

မနေ့က ဆရာတစ်ယောက်ကပြောပါတယ်။ ဆရာ ကျွန်တော်တို့ out-of-the-box မလုပ်နဲ့ တော့ no box thinking လုပ်ပါတဲ့။ box ဆိုတာကိုမရှိတော့ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ out-of-the-box ပဲရှိပါတယ်။

- ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာဘာသာရပ်တွေ ရွေးချယ်တဲ့အခါမှာလည်း လက်ရှိမျက်မှောက်ကာလမှာ အရေးကြီးတာကိုရွေးပါ။ ရှေးရိုးပုံစံ ဘာသာရပ်ကိုမရွေးပါနဲ့။ အငြင်းပွားစရာရှိတဲ့ ခေါင်းစဉ်တွေ ကိုရွေးပါ။ ဒီလိုရွေးတဲ့အခါမှာ အများကြီး အကြံဉာဏ်တွေရလာမယ်။ ပါဝင်မယ့်သူတွေရဲ့ တွေးခေါ်ပုံနည်းလမ်းက ချက်ချင်းဆိုသလို ပုံစံအမျိုးမျိုးထွက်လာပါမယ်။ ဒီလိုပွဲတွေကိုလည်း ဖြစ်နိုင်ရင်တော့ ကျောင်းသားတွေပါ တက်စေချင်ပါတယ်။ အဲဒါကိုလည်းဆရာတို့ အမြန် လုပ်ပေးစေလိုပါတယ်။
- စကားရည်လုပွဲတွေမှာ ကျွန်တော်တို့ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနက လုပ်တာတွေ ဟုတ်ရောဟုတ်ရဲ့လား၊ မဟုတ်ဘူးဆိုရင် အဲဒီအဖွဲ့ကနေထွက်လာတာတွေက ကျွန်တော်တို့ အတွက် အကြံဉာဏ်တွေဖြစ်ပြီး အကုန်လက်ခံမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကျွန်တော်တို့ အဲဒီအချိန်မှာတော့ ဒီညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်လုပ်တာက မကောင်းဘူး၊ ဟိုညွှန်ကြား ရေးမှူးချုပ်လုပ်တာက မကောင်းဘူးလို့ တိုက်ရိုက်မှတ်ချက်ပေးတာတွေ မလုပ်ရပါဘူး။ ယေဘုယျအားဖြင့် ခြုံပြီးပြောလိုရပါတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးတိုက်ခိုက်တာ မျိုးလုပ်တာကတော့ မလုပ်စေချင်ပါဘူး။ ဥပမာ-ခေါင်းစဉ်က "နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ပစ္စည်းထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဘယ်လိုလုပ်ရင်ကောင်းမလဲ" "how INGOs should be handled in terms of administrative, technical and logistics?" သူတို့လုပ်တာအများကြီးပါပဲ။ သူတို့လုပ်တာကို ဒုတိယက ဘယ်လိုပိုကောင်းအောင်လုပ်မလဲ၊ သူတို့လုပ်တာ ကောင်းသလား၊ မကောင်းဘူးလား၊ "hundreds of topics" ခေါင်းစဉ်တွေ ရာနဲ့ချီပြီး အများကြီးရှိပါတယ်။
- ကျွန်တော်တို့ရဲ့ health domain ကြီးကို ဒုတိယက ပိုပြီးတော့ ကောင်းမွန်ပီပြင်စေချင်တဲ့အတွက် ကျွန်တော်က လုပ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာတို့ စကားရည်လုပွဲများမှာလည်း ဘွဲ့လွန်တက်နေတဲ့ ဆရာဝန်တွေကိုလည်း ခေါ်ပါ။ ဒီမြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့ တစ်ခုတည်းနဲ့ မလုပ်ပါနဲ့။ ဘွဲ့လွန်ကျောင်းသားတွေကို လုပ်ပေးပါ။ ဒါတွေကို ဘယ်လိုလက်တွေ့ကျပြီး မြန်မာပြည်နဲ့ လိုက်ဖက်တဲ့ ဖြေရှင်းချက်တွေ ထွက်လာမလဲဆိုတာ လုပ်ခိုင်းပေးစေလိုပါတယ်။

- ဒါတွေထွက်လာရင် အဆင့်လိုက်၊ အပိုင်းလိုက်အနေနဲ့ အကုန်လုပ်ပါမယ်၊ ကျွန်တော့်အနေနဲ့က အဓိကကတော့ ဝိုင်းလုပ်ပြီးတော့ ဝိုင်းဝန်းစဉ်းစားရင် မအောင်မြင်စရာ လုံးဝမရှိပါဘူး၊ ဒီနေ့ လုပ်တဲ့ "Seminar on good medical practice: Myanmar Perspective." သည်လည်း အလွန်ကောင်းပါတယ်။
- ဒီဟာက နှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေးလည်းဖြစ်တဲ့အတွက် အခြားလူတွေကို ဖိတ်လို့မရဘူး ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီလိုတင်တဲ့အခါ ဘွဲ့ကြိုကျောင်းသား တစ်ချို့၊ ဘွဲ့လွန်ကျောင်းသားတစ်ချို့ တက်စေချင်ပါတယ်၊ ဆရာတို့အားလုံးစဉ်းစားပါ၊ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဒီဆွေးနွေးချက်တွေဟာ အဖွဲ့ဝင်တွေတင်မကဘူး ကျန်တဲ့လူတွေပါသိစေချင်ပါတယ်၊ သူတို့ကလည်း မကြာခင်မှာ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ် လာမယ့်သူတွေပါ။ သူတို့ပါဝင်ခြင်းအားဖြင့် "ငါတို့လည်း ဒီအဖွဲ့အစည်းအကြောင်း သိရပါလားဆိုတဲ့" စိတ်ဓါတ်လေးတွေ ပေါ်စေချင်ပါတယ်။
- နောက်ပိုင်းမှာ မီဒီယာတွေ၊ သတင်းစာဆရာတွေပါ ဖိတ်ကြားပြီး သတင်းသမား (၁၀)ယောက် လောက်နဲ့ အချေအတင်မေးမယ်၊ ဖြေမယ်၊ အဲဒီလိုမျိုးလေးတွေလုပ်စေချင်ပါတယ်။ သတင်း သမားတွေလက်ထဲကို ရောက်သွားမှ ဒါကြီးကပိုပြီးတော့ ပျံ့နှံ့သွားမှာဖြစ်ပါတယ်၊ ကိုယ့်ဘက် မှာပဲ ကိုယ်လှည့်နေရင် အလကားပါပဲ။ အဓိက သတင်းစာဆရာတွေက ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနရဲ့လုပ်ငန်းတွေ ပြည်သူတွေသိရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ရာမှာ အလွန်အရေး ကြီးပါတယ်။ "The role of journalist are very important to know the activities of MoHS." ဖြစ်ပါတယ်။
- ဆရာတို့ ဒီနေရာမှာ အုပ်စုလေးခုဖွဲ့ထားတာ တွေ့ရပါတယ်၊ အလွန်ကောင်းပါတယ်၊ ဆက်လုပ် ပါ။ ဒီလိုအုပ်စုတွေဖွဲ့မှသာလျှင် မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်များအဖွဲ့ဝင်များမှာ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ပိုင် ဖြစ်ခြင်းကို ခံစားရရှိပါမယ်။ "There will be a sense of ownership among the members of MAMS." (က)အုပ်စုမှာပါတဲ့လူတွေက သူတို့လုပ်ပါမယ်၊ (ခ)အုပ်စုကလည်း သူတို့လုပ်ပါမယ်၊ ဒါကအရေးကြီးပါတယ်၊ "sense of ownership" မရှိရင် အမည်ခံ (just name) ပဲဖြစ်နေပါမယ်၊ member ဖြစ်ရုံပဲရှိပါမယ်၊ ကျွန်တော် အလွန်ပဲကျေနပ်ပါတယ်။
- ဒီနေ့ကစပြီးတော့ ဒီမြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့သည် အလွန်အဆင့်မြင့်သော ဆေးပညာ ဆိုင်ရာ လက်မောင်းတစ်ဖက် (very high medical technical arm) အဖြစ် လုပ်စေချင်

ကြောင်း၊ ဖြစ်အောင်လည်း ကျွန်တော်တို့ ပံ့ပိုးပေးမှာဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်
ပါတယ်။

အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများစာရင်း -

- အမြဲတမ်းတွင်းဝန်
- ဦးစီးဌာနများမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ
- မြန်မာနိုင်ငံဆေးပညာရှင်အဖွဲ့မှ အဖွဲ့ဝင်များ

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)